

רוני (אהרן) שדה - משרד עורך דין Roni (Aharon) Sade- Law Office

ח.פ 513014167

רוני שדה, עורך דין, ממונה בטיחות

רחוב צופית 15 אלפי מנשה 44851

דוא"ל: ronis-law@netvision.net.il

טל: 09-7925646, Tel: 09-7674439, פקס: Fax:

תאריך: 16.03.2020: Date:

הנדון: אחריות מזמין העבודה ו/או היזם באתר הבניה?

מר ישראל ישראל נולד שמח, טוב לב וכשקיבל בירושה את ביתו הישן של סבו במושב מבוסס במרכז הארץ, חשב כי החיים מחייכים אליו ולכן החליט לממש את חלומו ולבנות לו ולמשפחתו בית צנוע בכפר.

לאחר שבדק את חסכוניותו, את גובה ההחזר הצפוי בגין המשכנתא ואת ההוצאות הכספיות הצפויות, החליט מר ישראל ישראל לנצל את ניסיונו משכבר הימים כקצין בצה"ל ולבצע את בניית בית חלומותיו בעצמו כאשר לצורך ביצוע עבודות השלד, שכר הוא את שירותיו של קבלן השלד אשר בנה שלד לתפארת למספר שכנים במושב וכאשר כולם גמרו עליו את ההלל. את שאר הקבלנים (חשמל ותקשורת, אינסטלציה, טיח וצבע, ריצוף ומיזוג אוויר וכו') בחר מר ישראל ישראל באופן אקראי לאחר שקיבל חוות דעת מצוינת עליהם ועם כל אחד מהם אף חתם על חוזה לביצוע העבודות ולאחר קבלת היתר הבנייה כדין החל מר ישראל ישראל במלוא המרץ לבנות את ביתו.

במהלך ביצוע עבודות השלד ולאחר שקבלן האינסטלציה התבקש לקבוע את צינורות הביוב בתוך יציקת הגג, נפל יוסי-העובד החדש של קבלן האינסטלציה, מגג המבנה, נפצע באופן קשה בראשו ונותר נכה לצמיתות.

מר ישראל ישראל היה בטוח כי לא יאונה לו כל רע מכיוון שהוא ויודא כי כל אחד מקבלני המשנה חותם מולו על סעיף ולפיו קבלן המשנה נושא באחריות לטיחות עובדיו ולכן הופתע הוא עד מאוד כאשר נתבע הוא ביחד עם קבלן האינסטלציה-מעבידו של יוסי, לתשלום כל נזקיו של יוסי.

האם מצב זה ייתכן? האם מר ישראל ישראל אמור לשלם ליוסי את נזקו ביחד עם מעבידו של יוסי?

לא רק שמצב זה ייתכן אלא אף קורה בחיי היומיום, כאשר יזמים נדרשים לשאת בנזקיהם של עובדים באתרי בנייה ולעיתים ביחד עם מעבידיהם של העובדים שנפגעו. מדוע?

הוראות החוק הרלוונטיות לענייננו הן [תקנות הבטיחות בעבודה](#) (עבודות בניה), התשמ"ח-1988 (להלן: "התקנות") הקובעות את חלוקת האחריות בין מבצע הבנייה, הקבלן הראשי וקבלני המשנה כאשר התקנות קובעות באופן מפורש כי חובה היא למנות מנהל עבודה בכל אתר בנייה וכאשר בהיעדר מינוי של מנהל עבודה, מוטלות באופן אוטומטי כל החובות החלות על מנהל העבודה, על מבצע הבנייה בעצמו.

"מבצע הבניה" הוגדר כ"קבלן ראשי או מזמין, המבצע את העבודה כולה או חלקה באמצעות עובדים שלו או באמצעות קבלנים העובדים עבורו" כאשר התקנות קובעות באופן שאינו משתמע לשתי פנים כי כאשר מזמין העבודה מתקשר עם קבלן ראשי ("קבלן מפתח" המבצע את כל העבודות עד למסירת המפתח למזמין) קבלן זה הוא יהיה מבצע הבניה ולפיכך החובה למינוי מנהל עבודה מוטלת עליו, לא כך המצב כאשר מזמין העבודה (כדוגמת מר ישראל ישראל...) התקשר עם מספר קבלנים לביצוע עבודות בניה שונות, כי אז מזמין העבודה הפך להיות מבצע הבניה וחובת מינוי מנהל העבודה הוטלה עליו באופן אוטומטי.

נושא זה נידון בעבר ואף לאחרונה בבית המשפט העליון ונפסק כי בנסיבות בהן יוכח כי מזמין העבודה לא מינה קבלן ראשי הרשום ברשם הקבלנים לביצוע עבודת הבניה, ו/או לא שכר מנהל עבודה מוסמך לביצוע עבודות הבניה ו/או הטיל את ביצוע פעולות הבניה על יותר מקבלן ראשי יחולו החובות המוטלות על "מבצע הבניה" על המזמין כאשר קביעה זו מתיישבת גם עם התכלית שביסוד התקנות, ולפיה יש להבטיח כי זהותו של הגורם האחראי תהא ברורה וידועה מראש - למן תחילת מלאכת הבניה ומכאן שמזמין העבודה יהיה אחראי **גם הוא** לנזקו של עובד באתר הבניה מקום בו לא הוטלה מלאכת הבניה על מבצע בניה אחד וכל שכן, לא מונה מנהל עבודה באתר הבניה.

מכאן שבמקרה של מר ישראל ישראל, לא מן הנמנע כי בסופו של יום יקבע כי לנזקו האמור של יוסי, יהיו אחראים במשותף מספר מעוולים ובהם בין היתר, אף מר ישראל ישראל במעמדו כמבצע הבניה הלכה למעשה.

לשאלת מידת מעורבותם של שאר הגורמים השונים באתר הבניה לנזקו של העובד באתר הבניה- על כך במאמר שיתפרסם בקרוב.

האמור לעיל הינו למידע כללי וראשוני בלבד ואינו נועד בשום מקרה לשמש כיעוץ משפטי ו/או כתחליף ליעוץ משפטי לכל מקרה ונסיבותיו. אין להסתמך על האמור מבלי להיוועץ עם עורך דין העוסק בתחום בטרם נקיטת כל פעולה או קבלת כל החלטה.